

*Збірник завдань з курсу⁺
«Вступ до історії»
для здобувачів освіти 5 класу*

CoolClips.com

*До модельної навчальної програми
«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»
для закладів загальної середньої освіти
(автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В.,
Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)*

ЗМІСТ

Вступ.....	2
<i>Предмет шкільної історії. Засоби пізнання історії учнями/ученицями</i>	2
<i>Про заснування Києва.....</i>	2
<i>Нестор Літописець.....</i>	2
<i>Розділ I.</i>	2
<i>Науки, що вивчають минуле</i>	2
<i>Історія людини й родини – частина історії України. Історія як наука про розвиток людства</i>	2
<i>Допоміжні історичні дисципліни.</i>	2
<i>Історичні дослідження як діалог наук. Види Історичних джерел.</i>	2
<i>Джерела історичної інформації.</i>	2
<i>Критичний аналіз джерел історичної інформації.....</i>	2
<i>Значення археології для дослідження минулого. Як працюють археологи. Культурний шар та археологічна культура</i>	2
<i>Минуле світу в археологічних пам'ятках. Археологічні скарби України. Трипільська культура.....</i>	2
<i>Писемні пам'ятки та їх дослідження. Найвидатніші писемні пам'ятки людства.</i>	2
<i>Етнографічні дослідження.</i>	2
<i>Фольклор як історичне джерело.</i>	2
<i>Сучасні історичні джерела</i>	2
<i>(фото, відео, аудіо)</i>	2
<i>Розділ II. Історичний час і простір</i>	2
<i>Розвиток уявлень про лічбу часу в народів світу та на теренах України.....</i>	2
<i>Одиниці вимірювання історичного часу (ера, тисячоліття, століття, рік). Лічба часу в історії.....</i>	2
<i>Способи упорядкування хронологічних даних: лінія часу, хронологічна таблиця, синхронізована таблиця</i>	2
<i>Розвиток систем літочислення. Літочислення в сучасному світі.</i>	2
<i>Історія світу та України на лінії часу</i>	2
<i>Історична карта (мана). Навчальна історична карта, атласи, контурні карти. Правила роботи з контурною картою.</i>	2
<i>Розвиток уявлень людини про світ.</i>	2
<i>Історичний простір на картах упродовж історії.</i>	2

<i>Українські землі на картах упродовж історії. Території розселення українців у світі</i>	2
Розділ III. Історична наука й історична пам'ять	2
<i>Становлення історичної науки</i>	2
<i>Описи історії в донаукові часи (від давнини до XVII ст.)</i>	2
<i>Становлення історії як науки. Наука історія на сучасному етапі</i>	2
<i>Історичні дослідження на теренах України</i>	2
<i>Видатні українські історики. Музеї та архіви</i>	2
<i>Формування історичної пам'яті</i>	2
<i>Міфи в історії. Усна історія</i>	2
<i>Історія України в пам'ятках і пам'ятниках. Види пам'яток і пам'ятників</i>	2
Розділ IV. Розвиток людства упродовж історії	2
<i>Поява і розселення людини на Землі. Перші люди на українських теренах</i>	2
<i>Періодизація історії людства від давнини до сучасності (оглядово). Історія України в контексті світових подій. Визначні історичні постаті</i>	2
<i>Людина і довкілля протягом історії: господарювання, проблема ресурсів. Людина як частина природи</i>	2
<i>Людина в спільноті. Розвиток людських спільнот від первісних громад до держави. Особистість, сім'я, родина, громада. Родове дерево</i>	2
<i>Народи, етноси та нації. Народи, які проживають на теренах України</i>	2
<i>Розвиток системи регулювання суспільних відносин: табу, мораль, цінності, закони</i>	2
<i>Права та обов'язки людини. Права людини у правових пам'ятках людства й України. Як захистити свої права в сучасному світі</i>	2
<i>Світогляд, наукові знання та художня культура людства. Міфологія та релігія. Атеїзм. Освіта та передача досвіду від покоління до покоління впродовж історії</i> ..	2

Вступ.

Предмет шкільної історії. Засоби пізнання історії учнями/ученицями

1. Розгляньте хмаринку слів та спробуйте скласти визначення терміну «Історія». Запишіть це визначення.

2. Уважно розгляньте світлини. Про які події з минулого можна дізнатись?

3. Прочитайте текст. Поміркуйте, цей текст є легендою, міфом чи переказом про історичне минуле? Свою думку обґрунтуйте.

Про заснування Києва

Нестор Літописець

Поляни ж жили в ті часи окремо й володарювали родами своїми... І були три брати: один на ймення Кий, а другий — Щек, а третій — Хорив, і сестра їх — Либідь. Кий сидів на горі, де нині узвіз Боричів, а Щек сидів на горі, яка нині зветься Щекавицею, а Хорив — на третій горі, через що і прозвана вона Хоривицею. І збудували вони городок на честь свого старшого брата, й нарекли його Києвом. А навколо города був ліс і пуца велика, і ловили там звірів. І були ті мужі мудрими й тямущими, і називалися вони полянами, від них в Києві є поляни й до сьогодні.

Деякі ж, не знаючи, кажуть, що Кий був перевізником, бо нібито тоді біля Києва був перевіз з тієї сторони Дніпра, тому й говорили: "На перевіз на Київ". Проте коли б Кий був перевізником, то не ходив би до Царгорода. А втім, цей Кий княжив у роді своєму і ходив він до царя — не знаємо лишень до котрого, але знаємо, що великі почесті, як оповідають, віддав йому той цар, при якому він приходив. Коли ж Кий повертався, прибув на Дунай і уподобав місце, і збудував малий городок, і хотів осісти в ньому з родом своїм, та не дали йому навколишні мешканці. Отож і донині називають придунайці те городище Києвець. Кий же повернувся у свій город Київ, тут і скончався. І брати його Щек і Хорив, і сестра їх Либідь тут померли.

4. Порівняйте значення слова «Історія» як науки та навчального предмету.

<i>Історія як наука</i>	<i>Спільне</i>	<i>Історія як навчальний предмет</i>

Розділ І.
Науки, що вивчають минуле

Історія людини й родини – частина історії України. Історія як наука про розвиток людства

1. Дайте визначення поняттям:

Історичне явище- це

Історичні факти- це

Історична подія - це

2. Розгляньте світлину та дайте відповіді на запитання:

1. Який історичний факт зображено на світлині?

2. Коли відбулася зображена подія?

3. Де відбулася зафіксована на світлині подія?

4. Яку галузь життя суспільства (культура, господарство, політичне життя, духовне (релігійне) життя) вона зображає?

За потреби можна скористатись інтернетом!

Бланк відповіді

<i>Назва події</i>	
<i>Який історичний факт зображено на світлині?</i>	
<i>Коли відбулася зображена подія?</i>	
<i>Де відбулася зафіксована на світлині подія?</i>	
<i>Яку галузь життя суспільства (культура, господарство, політичне життя, духовне (релігійне) життя) вона зображає?</i>	

3. Дайте відповіді на запитання:

Звідки ми дізнаємося про минуле?

Чому історія родини вважається частиною історії країни?

Як визначити причини і наслідки події?

**Допоміжні історичні дисципліни.
Історичні дослідження як діалог наук. Види
Історичних джерел.**

1. Розгляньте зображення. Визначте, до якого виду історичних джерел належить кожне із них. Поясніть Ваш вибір.

Речові

Усні

Писемні

Візуальні

Лінгвістичні

Етнографічні

*Відео-, фото-,
аудіо джерела*

2. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення даним поняттям.

3. У справі опису історії на допомогу історикам приходять різноманітні науки-помічниці. Пригадайте й поміркуйте, яким чином історик у пригоді можуть стати такі науки: етнографія, мовознавство, археологія, фізика, хронологія, математика, географія, нумізматика.

Джерела історичної інформації.

Критичний аналіз джерел історичної інформації.

1. Дайте відповіді на запитання:

Як можна досліджувати історичні джерела?

Чому важливо перевіряти достовірність джерел?

Що таке джерела історичної інформації?

2. Виконайте дослідження запропонованих (вчителем/вчителькою або поданих нижче) історичних джерел. Скористайтесь пам'яткою.

Пам'ятка для дослідження історичного джерела

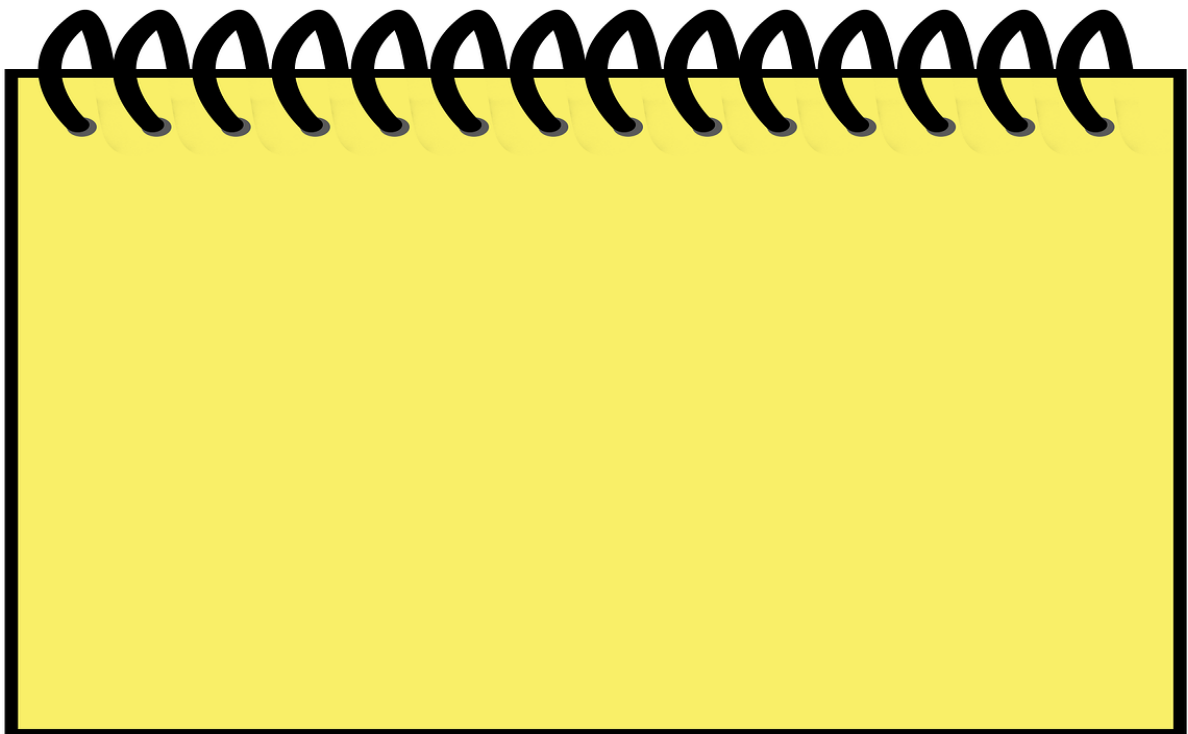
- 1. Уважно розгляньте джерело історичної інформації.*
- 2. Встановіть, до якого виду історичних джерел воно належить.*
- 3. Яку інформацію про минуле повідомляє дане історичне джерело?*
- 4. Уявіть, що вам потрібно дослідити запропоноване джерело детальніше: поміркуйте й запропонуйте запитання, які варто поставити для більш ґрунтовного дослідження джерела; висловіть припущення, як і де можна довідатися інформацію про джерело за запропонованими вами запитаннями*

Blank lined area for writing.

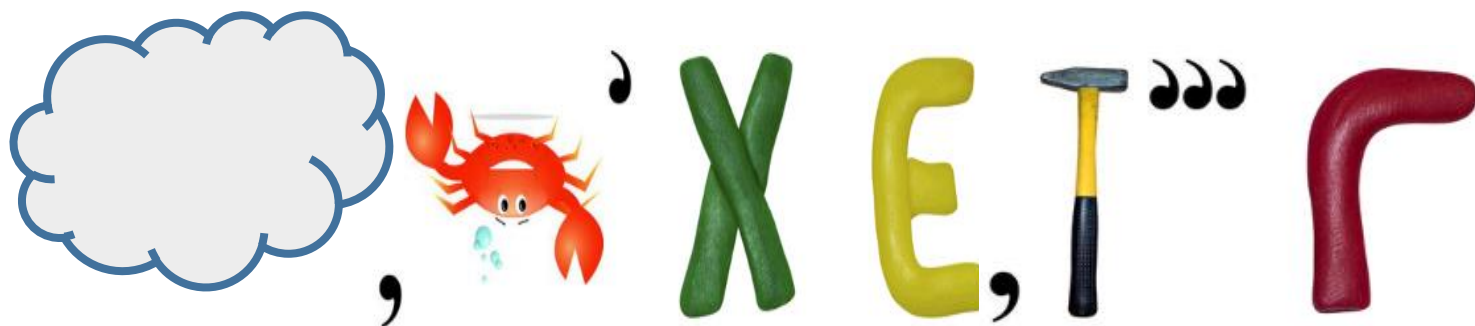
3. Поміркуйте, чи всім писемним джерелам можна довіряти? Укладіть пам'ятку «Як перевірити достовірність писемного джерела».

Значення археології для дослідження минулого. Як працюють археологи. Культурний шар та археологічна культура

1. Розгадайте ребуси. Відповіді запишіть.

2.

*Про археологію кажуть,
що це наука,
«озброєна лопатою».
Як ви думаєте, чому?*

A green rounded rectangle with a dashed border and horizontal lines for writing.

3. Розгляньте ілюстрації. Які із них можна використати розповідаючи про культурний шар, а які про археологічну культуру. Поясніть свою думку.

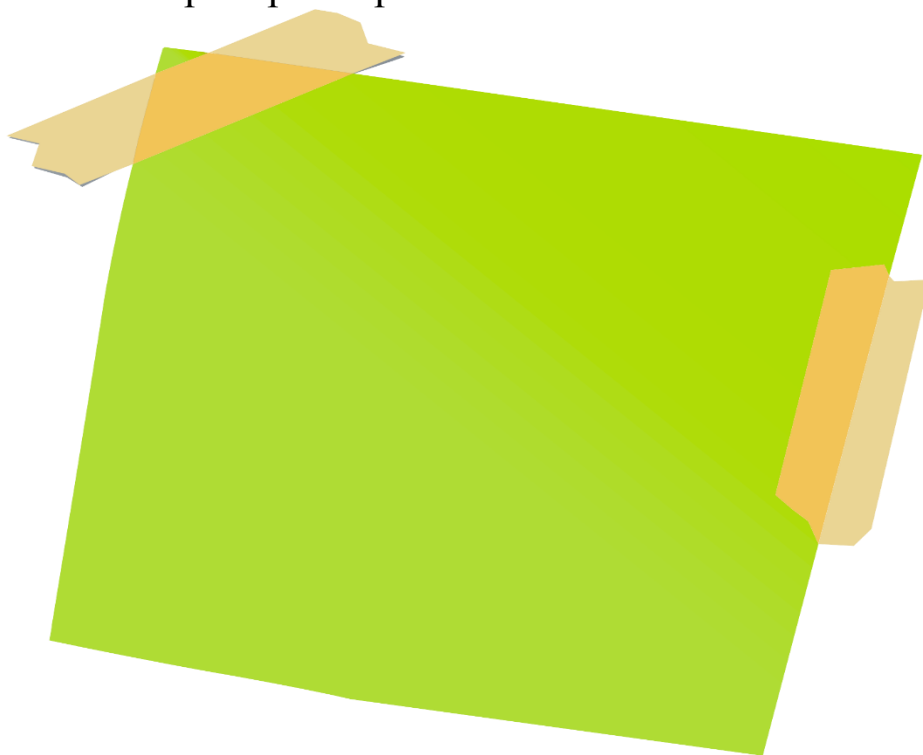

**Минуле світу в археологічних пам'ятках.
Археологічні скарби України. Трипільська
культура**

1. Поясніть, яка роль у дослідженні минулого Вікентія Хвойки та Бориса Мозолевського?

2. Перегляньте відео. Про які пам'ятки світової культури Ви дізнались?
Яка із них знаходиться на території України?

*Писемні пам'ятки та їх дослідження.
Найвидатніші писемні пам'ятки людства.*

1. Вітри історії переплутали літери у важливих словах. Допоможіть упорядкувати літери в словах, поясніть їхнє значення, запишіть ці слова.

ЕИНПМІС _____

ІРЄГФЛІЮ _____

НАГМЕТЕРП _____

ЯІКФІН _____

ПШФЯОРКГТА _____

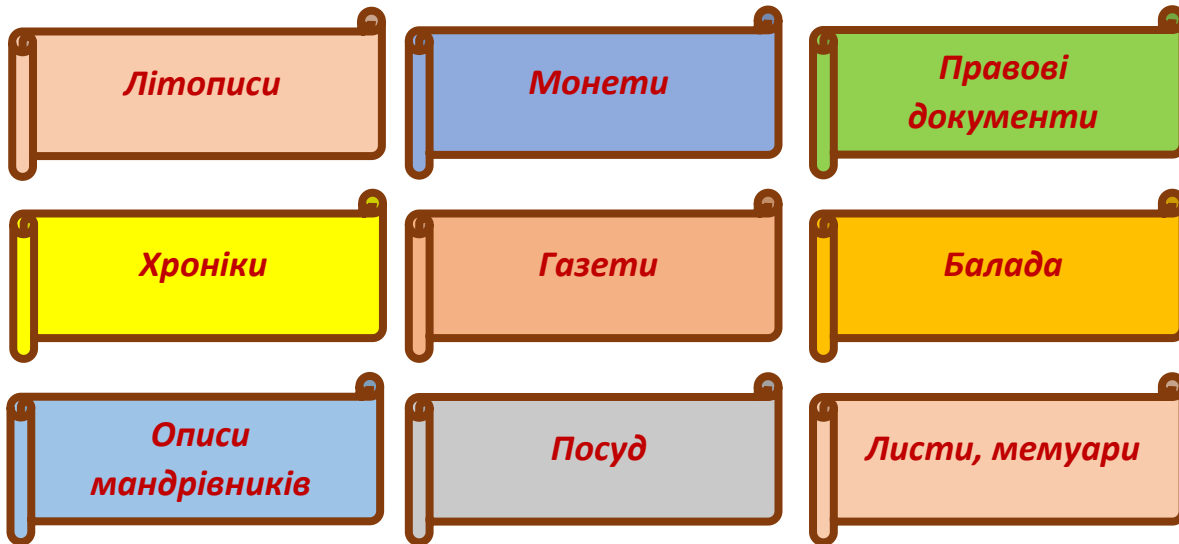
ЛСИИОПТ _____

2. Розгляньте алфавіт. Назвіть українські літери, які відповідають літерам грецького алфавіту.

ГРЕЦЬКИЙ АЛФАВІТ

Α α альфа	Β β бета
Γ γ гамма	Δ δ дельта
Ε ε епсилон	Ζ ζ дзета
Η η ета	Θ θ тета
Ι ι йота	Κ κ каппа
Λ λ лямбда	Μ μ мю
Ν ν ню	Ξ ξ ксі
Ο ο омікрон	Π π пі
Ρ ρ ро	Σ σ ς сигма
Τ τ тау	Υ υ іпсилон
Φ φ фі	Χ χ хі
Ψ ψ псі	Ω ω омега

3. Серед перелічених джерел оберіть види писемних джерел з історії України. Правильні відповіді обведіть.

4. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення даним поняттям.

Ідеограма
Ієрогліф
Піктографія

*Етнографічні дослідження.
Фольклор як історичне джерело.*

1. Розгадайте ребуси. Поясніть значення слів.

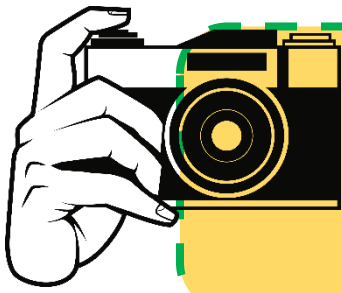
Blank area for the answer to the first riddle.

Blank area for the answer to the second riddle.

2. У чому полягає цінність науки етнографії для вивчення минулого?

Blank lines for the answer to the second question.

Сучасні історичні джерела (фото, відео, аудіо)

1. Розгляньте світлини. У чому полягає унікальне значення фото- і кінодокументів для вивчення історії?

Розділ II. Історичний час і простір

*Розвиток уявлень про лічбу часу в народів світу та на теренах України.
Одиниці вимірювання історичного часу (ера, тисячоліття, століття, рік).
Лічба часу в історії.*

1. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення даним поняттям.

2. Позначте на лінії часу події свого життя: з минулого, і що, на вашу думку, відбудеться в майбутньому.

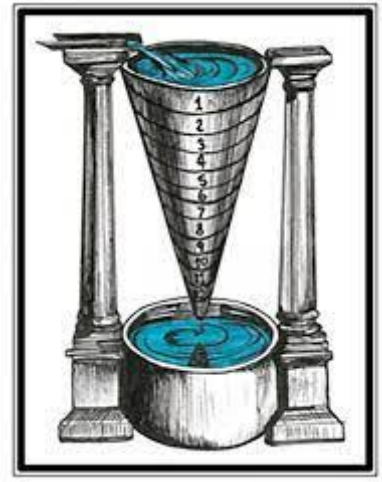
Минуле

Теперішнє

Майбутнє

3. Визначте, який із зображених годинників є: сонячним, пісковим, водяним, кишеньковим, наручним, баштовим, електронним. Розташуйте прилади для вимірювання часу в хронологічній послідовності — від найдавнішого до сучасного.

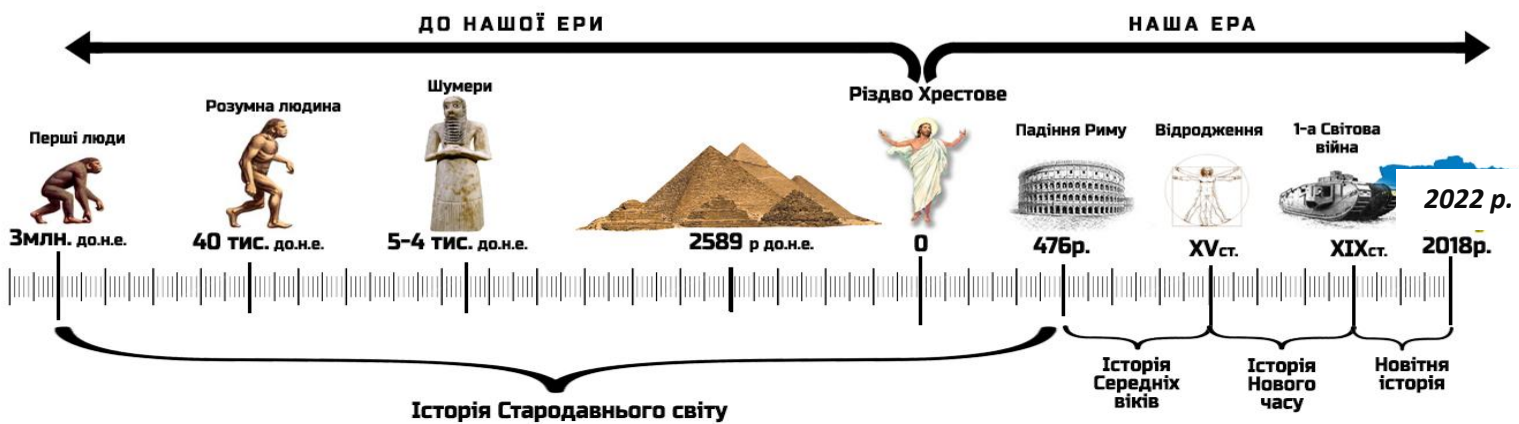

Способи упорядкування хронологічних даних: лінія часу, хронологічна таблиця, синхронізована таблиця

1. Чому важливо знати хронологічну послідовність подій?

2. Розгляньте систему сучасного літочислення.

СИСТЕМА СУЧАСНОГО ЛІТОЧИСЛЕННЯ

Від якої події ведеться християнське літочислення?

Чому саме цю подію, на вашу думку, було обрано для позначення початку ери?

У який спосіб на шкалі часу позначено час до нашої ери та нашої ери?

3. За допомогою шкали часу розв'яжіть хронологічні задачі:

А. У 1989 р. урочисто святкували 500-річчя виникнення українського козацтва. Якого року сягає перша згадка про козаків у писемних джерелах?

Б. Міста Пантікапей і Ольвія (грецькі міста-держави на території сучасної України) були засновані в VI ст. до н. е., місто Київ — у V ст. н. е. Скільки століть відділяють ці події?

В. Сьогодні вважається, що писемність виникла 5 тис. років тому. У якому тисячолітті це сталося?

Розвиток систем літочислення. Літочислення в сучасному світі.

1. Визначте століття для запропонованих дат. (Щоб правильно визначити століття, потрібно до числа, що позначає сотні років, додати 1)

482 р.

_____ ст.

912 р.

_____ ст.

590 р.

_____ ст.

113 р.

_____ ст.

674 р.

_____ ст.

333 р.

_____ ст.

945 р.

_____ ст.

223 р.

_____ ст.

765 р.

_____ ст.

48 р.

_____ ст.

2. Розташуйте предмети у хронологічній послідовності (від найдавнішого до сучасного).

А)

Б)

Історія світу та України на лінії часу

1. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення поняттям.

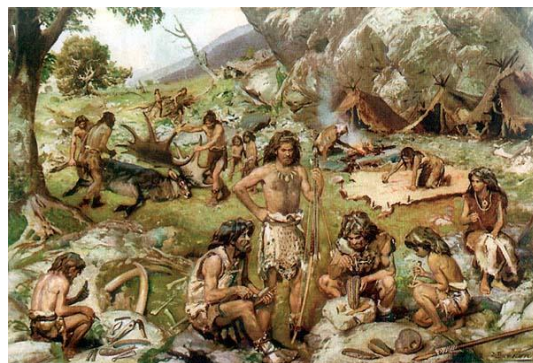
2. Розгляньте зображення. Зєднайте назви культурних епох з ними. На шкалі часу позначте культурні епохи у хронологічній послідовності.

Первісність

Античність

Середні віки

Новий час

3. Розмалуйте будиночок за таким планом.

III ст. – жовтим кольором;

V ст. – червоним кольором;

II ст. – зеленим кольором;

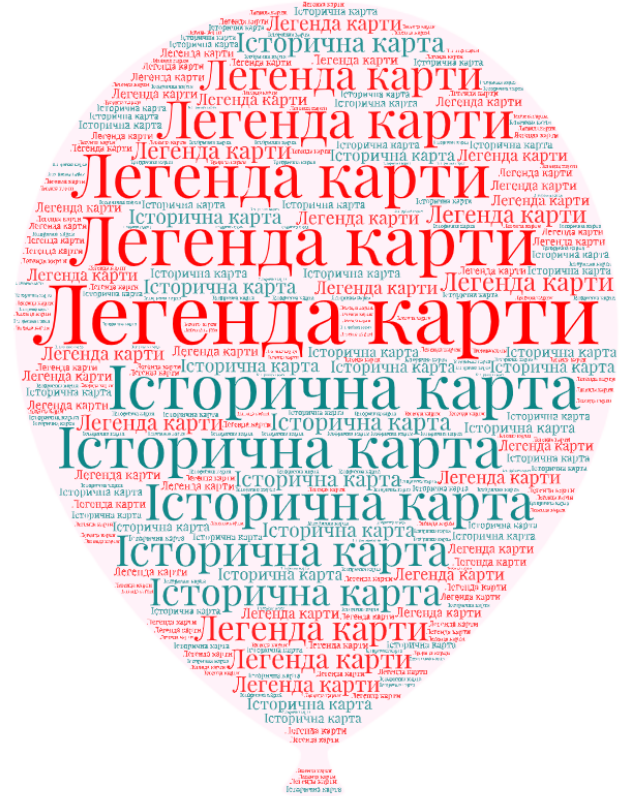
IX ст. – блакитним кольором;

X ст. – оранжевим кольором.

Історична карта (мапа). Навчальна історична карта, атласи, контурні карти. Правила роботи з контурною картою.

1. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення поняттям.

2. Що означає «прочитати», «розшифрувати» історичну карту?

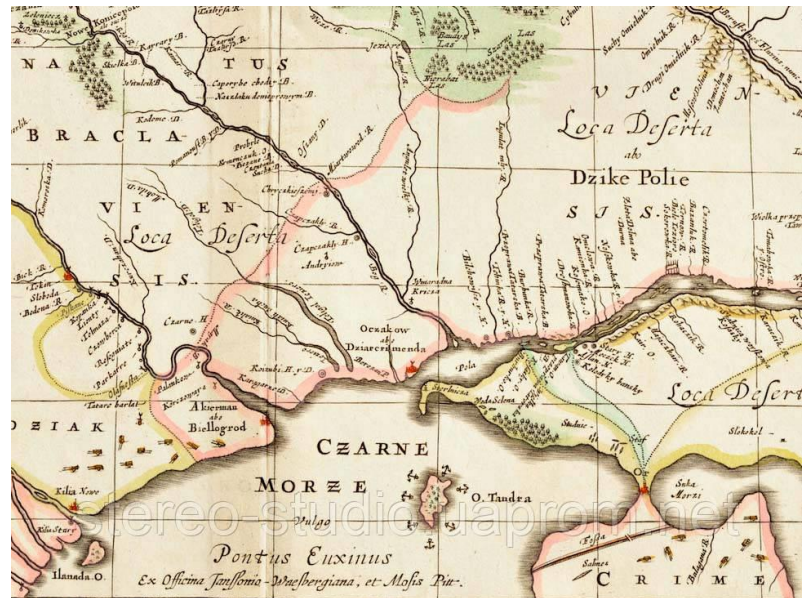
A blue rectangular area with a red dashed border, containing several horizontal white lines for writing an answer.

Розвиток уявлень людини про світ.

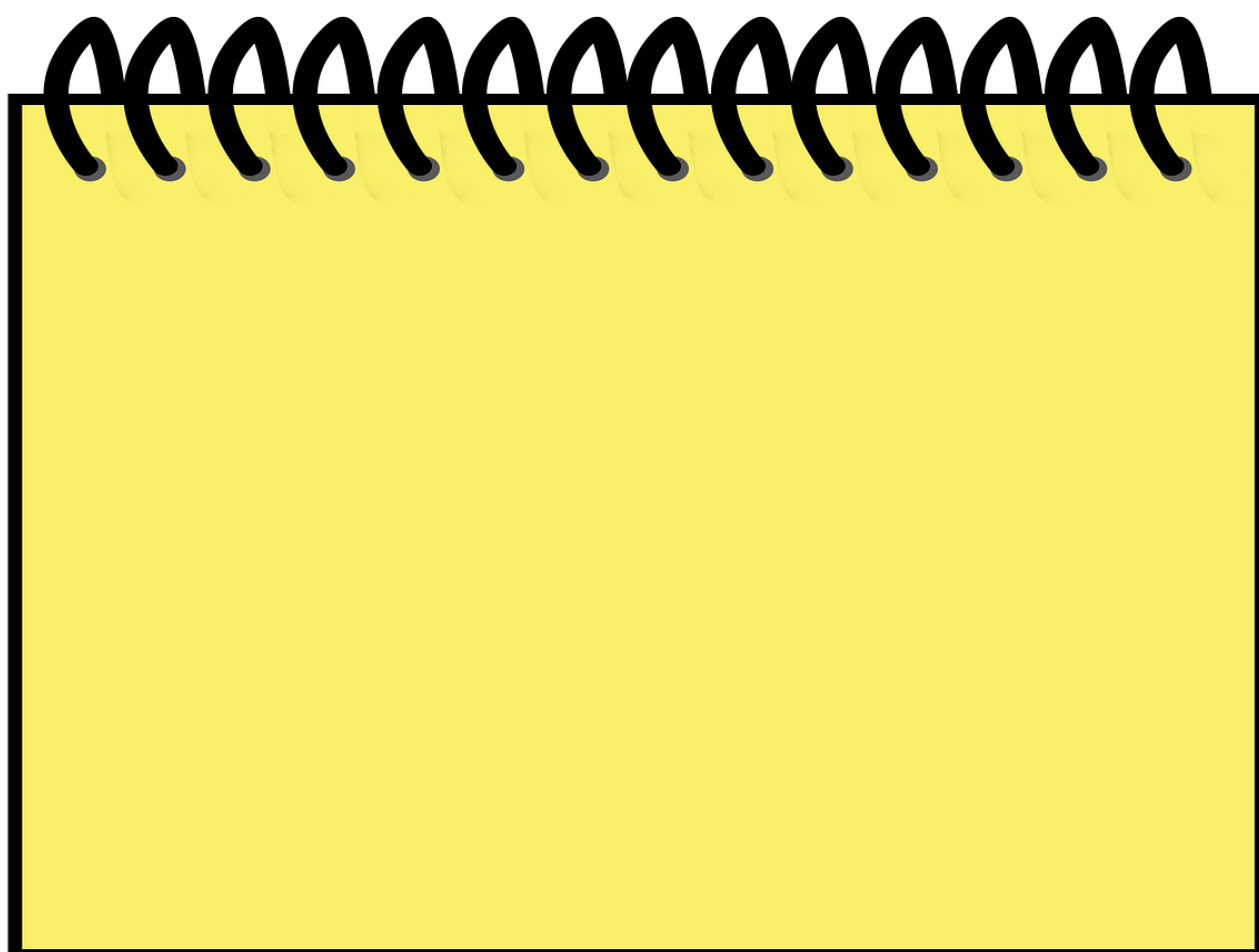
Історичний простір на картах упродовж історії.

1. Розгляньте історичні карти (Вавилонська карта світу 8-7 ст. до н.е., карта України Г. де Боплана 17 ст.). У чому різниця між ними. Порахуйте, скільки століть розділяють їх.

Blank writing area with horizontal lines for student response.

2. Розгляньте зображення. Що таке державний кордон. Чи доводилось вам перетинати державний кордон України? Опишіть свої враження.

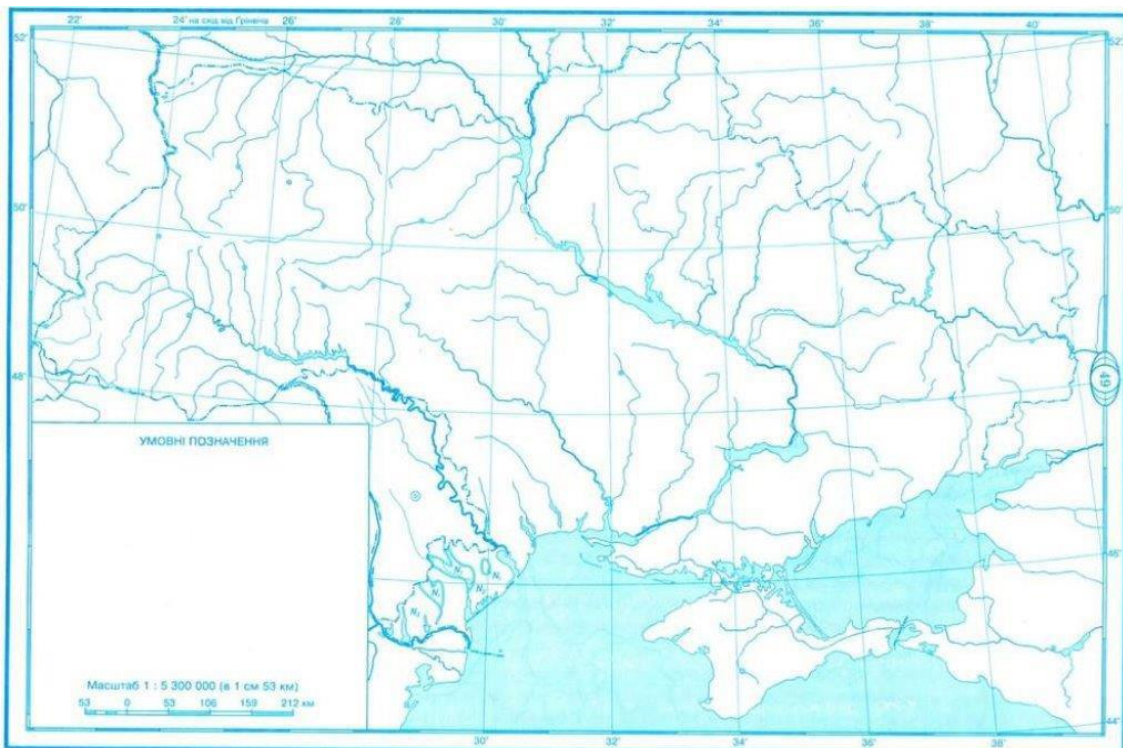
Українські землі на картах упродовж історії. Території розселення українців у світі

1. Поміркуйте, чи можна розповісти про країну за її державними символами.

Blank lined area for writing answers to the first question.

2. Уявіть, що ви запланували мандрівку Україною. Вам потрібно прокласти маршрут подорожі. Позначте цей маршрут на контурній карті: Позначте і підпишіть свій населений пункт. Позначте на карті пункти призначення вашої подорожі: Львів, Софійський собор у Києві, П'ятницька церква у Чернігові, гетьманська столиця — м. Чигирин на Черкащині. Прокладіть маршрут подорожі, з'єднавши міста, які ви плануєте відвідати.

Розділ III. Історична наука й історична пам'ять

Становлення історичної науки.

Описи історії в донаукові часи (від давнини до XVII

1. На основі вивченого матеріалу, визначте, що спільного, а що — відмінного між історичними дослідженнями донаукового і наукового періодів розвитку історії як науки. Результати роботи фіксуйте в таблиці.

<i>Донауковий період історичних досліджень</i>	<i>Спільне</i>	<i>Науковий період історичних досліджень</i>

2. Розгляньте зображення. Про яку науку йдеться? Дайте відповіді на запитання:

Що вивчає ця наука...?

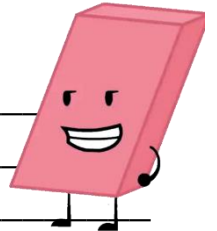
Хто досліджує...?

З якою метою досліджують...?

За допомогою чого досліджують...?

Становлення історії як науки. Наука історія на сучасному етапі.

Історичні дослідження на теренах України.

1. Дайте відповіді на запитання?

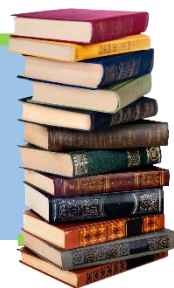
Хто започаткував сучасний підхід до вивчення історії?

Які осередки історичної науки діяли/діють в українських землях?

У яких центрах розвивалася історична наука?

Коли розпочався науковий період розвитку історичної науки?

Видатні українські історики. Музеї та архіви.

1. Розгляньте «Лінію часу». Перевірте, чи правильно зображено хронологічну послідовність. Виправте помилки за допомогою стрілок або нумерації.

2. Поєднайте ім'я дослідника з його світлиною.

Тема 5. ДОСЛІДНИКИ ІСТОРІЇ

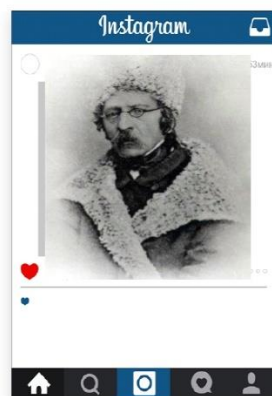
Антонович Володимир

Грушевський Михайло

Нестор .Літописець

Костомаров Микола

Яворницький Дмитро

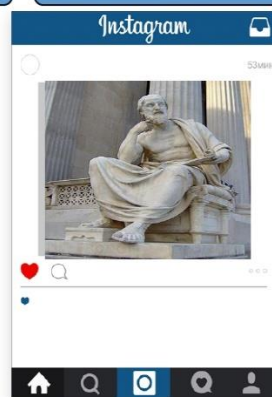
Геродот

Полонська-Василенко Наталія

Максимович Михайло

3. Розгадайте ребус. Дайте визначення відгаданому поняттю.

Blank writing area with five horizontal lines for the answer.

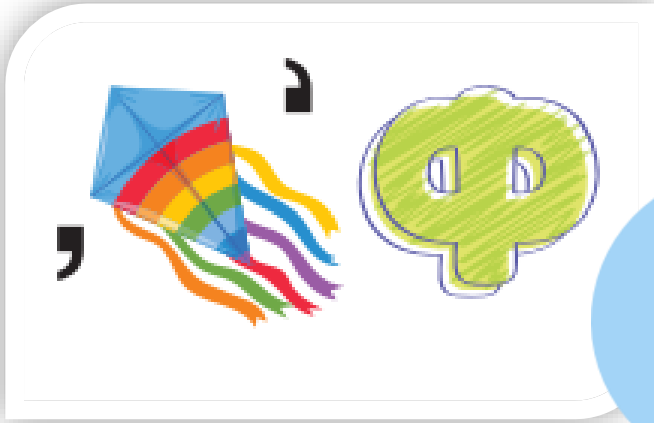
4. Заповніть порівняльну таблицю «Літописці нашої історії».

Давньоруські та козацькі літописи	
Спільне	Відмінне

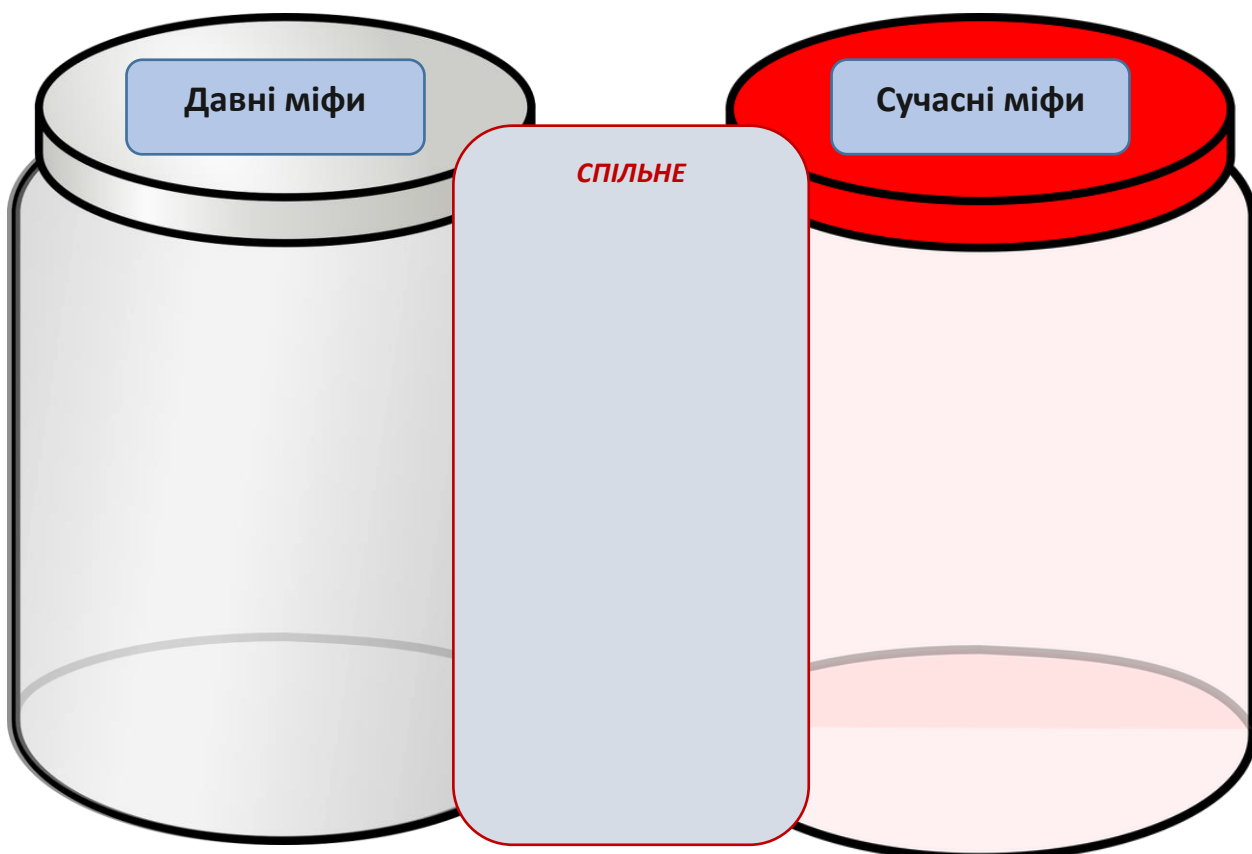
Формування історичної пам'яті.

Міфи в історії. Усна історія.

1. Розгадайте ребус. Які ще усні форми передачі знань про минуле ви знаєте?

2. Порівняйте давні та сучасні міфи. Знайдіть спільні та відмінні риси.

3. Розгляньте світлини. Визначте, яким історичним подіям, історичним діячам вони присвячені.

Blank green area for notes.

Blank green area for notes.

Blank green area for notes.

4. Перегляньте відео, просканувавши код. Дізнайтеся, чи є «Праведники народів світу» у вашому рідному краї. Підготуйте коротку розповідь про одного з «Праведників народів світу» (на вибір)

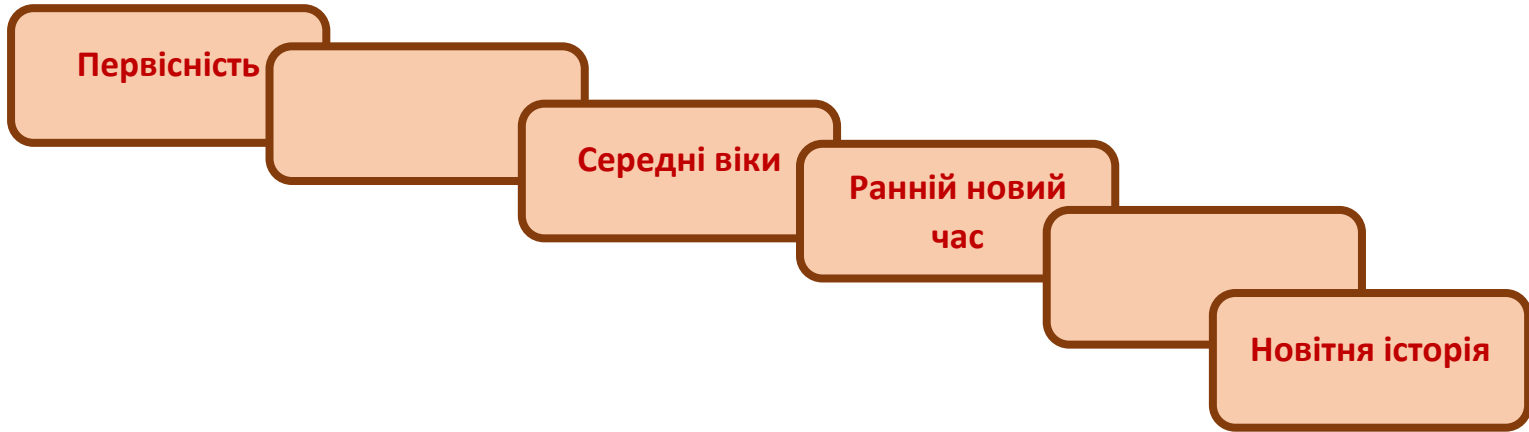

Blank yellow area with horizontal lines for writing a short story.

Розділ IV. Розвиток людства упродовж історії Поява і розселення людини на Землі. Перші люди на українських теренах.

1. Доповніть схему «Періодизація історії людства»

2. Дайте відповідь на запитання:

За допомогою яких історичних джерел ми дізнаємось про життя первісних людей?

Де і коли з'явилися первісні люди на нашій планеті?

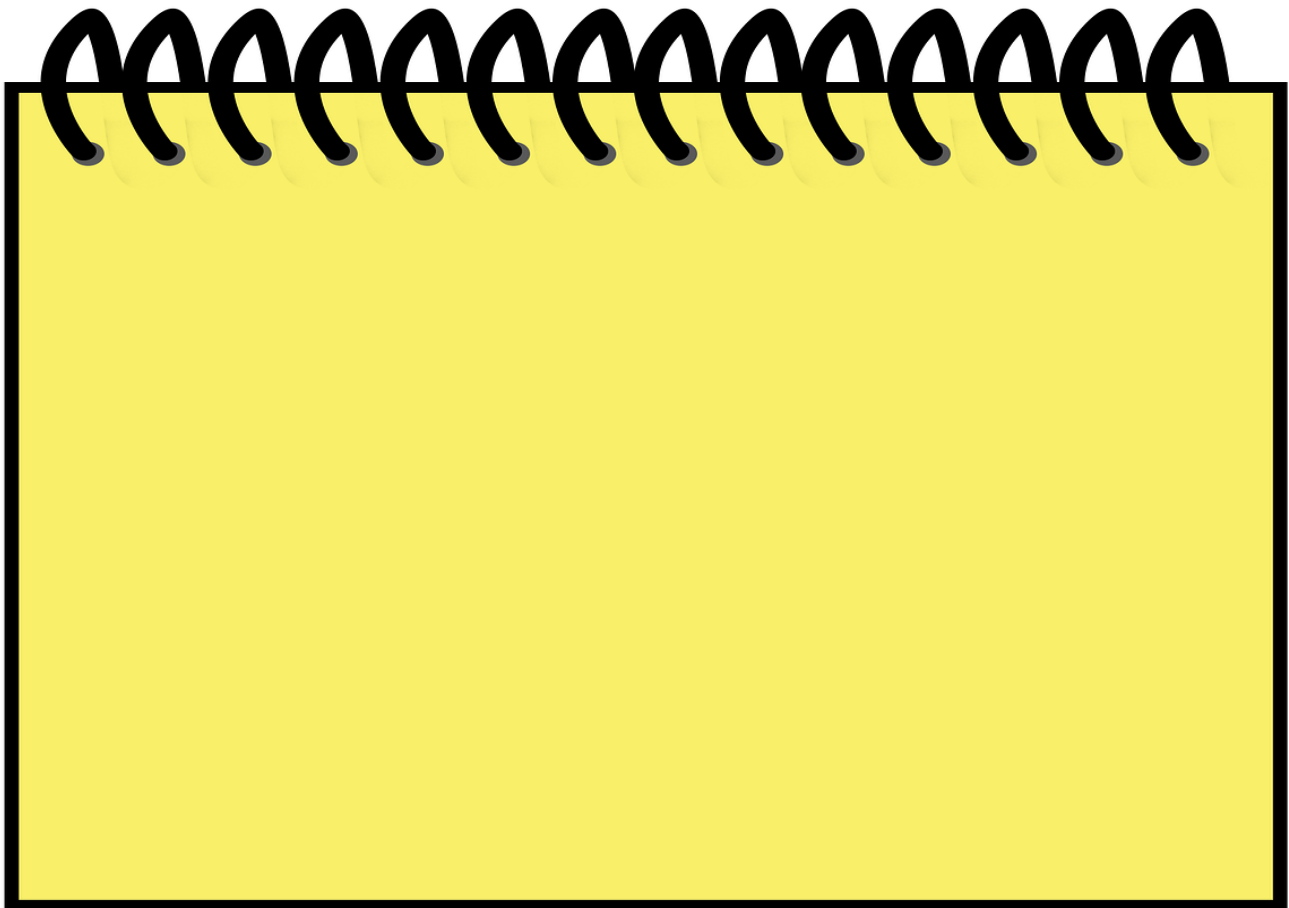
3. Розгляньте карту та назвіть стоянки первісних людей. За допомогою легенди карти укладіть хронологічну послідовність появи первісних стоянок на території України.

Blank lined area for writing the chronological sequence of Paleolithic sites.

Періодизація історії людства від давнини до сучасності (оглядово). Історія України в контексті світових подій. Визначні історичні постаті

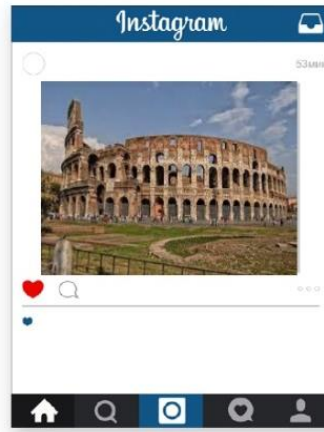
1. Складіть три-чотири запитання на тему « Як жили люди на теренах України у добу Античності?»

2. Доповніть схему «Досягнення середньовіччя».

3. Пограйте в Instagram- лото. З'єднайте історичну епоху із зображеннями, що їм відповідає.

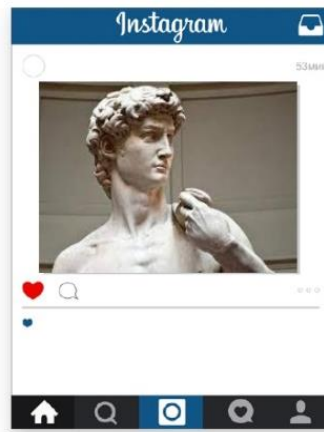

Первісне суспільство

Античність

Середньовіччя

Новий час

4. Розгляньте купюри. Якого історичного діяча на ній зображено? Знайдіть інформацію про його внесок у становленні нашої державності.

6. Як ви розумієте вислів американського президента Авраама Лінкольна: «Демократія — урядування іменем народу і для народу»?

7. Як ви розумієте слова українського співака К. Скрябіна:

8. Поясніть, у чому полягає значення подвигу Героїв Небесної Сотні.

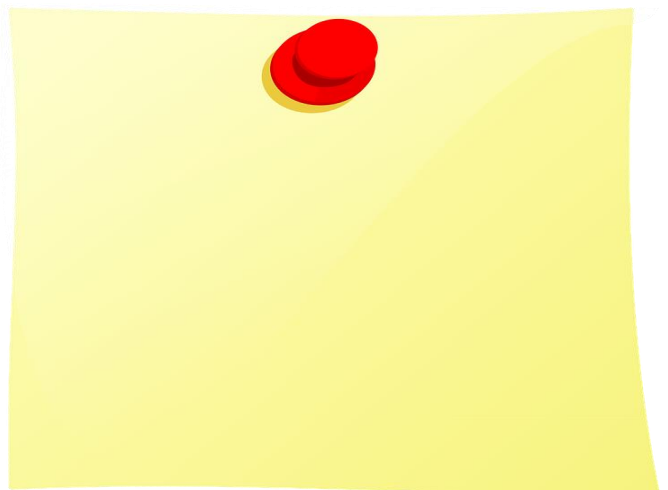
**Людина і довкілля протягом історії:
господарювання, проблема ресурсів. Людина
як частина природи.**

1. Розгляньте зображення. Опишіть життя первісних людей. Напишіть, що означає «привласнюючий спосіб господарювання»?

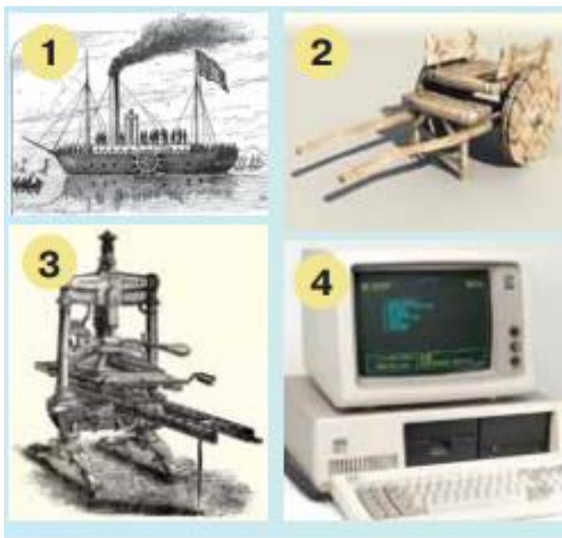
Blank writing area with horizontal lines for student response.

2. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення поняттям.

Людина в спільноті. Розвиток людських спільнот від первісних громад до держави. Особистість, сім'я, родина, громада. Родове дерево.

1. Уявіть, що вам потрібно впорядкувати тематичну експозицію «Найважливіші винаходи людства». Перевірте, чи правильно вказані культурні епохи людства в підписах до ілюстрацій. Запропонуйте, як можна змінити підписи та впорядкувати малюнки у хронологічній послідовності появи винаходів.

A large, light blue, rounded rectangular area with a dashed border, containing several horizontal lines for writing.

2. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення поняттям.

A large, yellow, rounded rectangular area with a dashed border, containing several horizontal lines for writing.

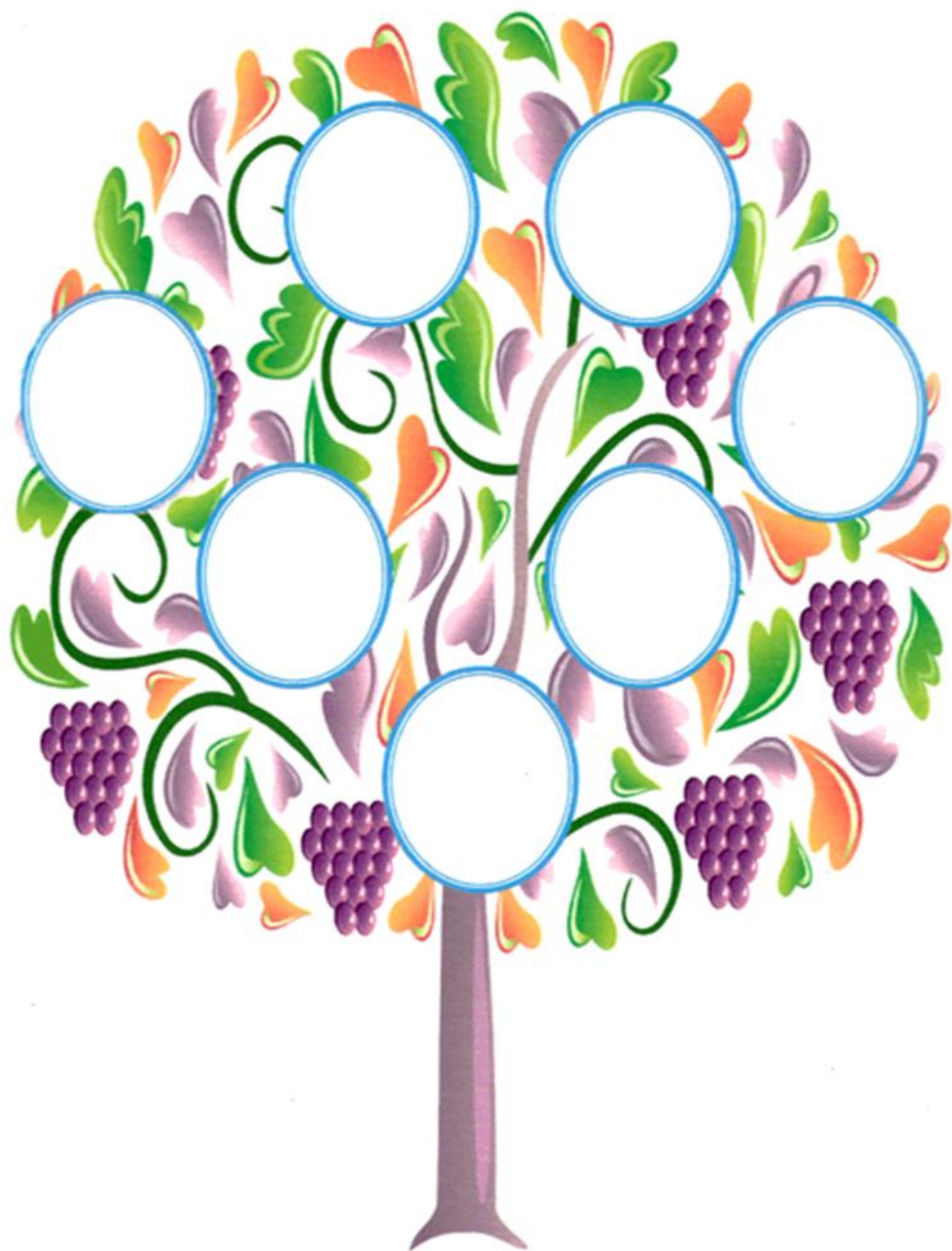

3. Користуючись пам'яткою, створіть власне родове дерево.

Як створити родове дерево

1. Проведіть пошукову роботу: дізнайтеся у старших родичів, хто входив до вашого роду, підберіть фотографії родичів, підготуйте інформацію про кожного члена родини.
2. Підготовлені фотографії членів родини розкладіть таким чином: діти — це крона, батьки — гілля. Що нижче до коренів, то старші члени родини. Так виходить родове дерево.
3. Спробуйте, використовуючи підказки, визначити, хто кому із членів родини ким доводиться. Слова-підказки: дівер — брат чоловіка, зовиця — сестра чоловіка, невістка — дружина чоловіка, свекор — батько чоловіка, свекруха — мати чоловіка, тесть — батько дружини, теща — мати дружини, шурин — брат дружини, свояк — чоловік сестри дружини, свояки — чоловіки, одружені на сестрах.
4. Намалюйте на аркуші паперу родове дерево. На ньому вкажіть інформацію про членів родини: імена та прізвища, роки життя, місце проживання, рід занять або професія, місце в родинних зв'язках тощо.
5. Підготуйте розповідь про свою родину, використовуючи родове дерево. Представте свій проект у класі.

Для створення родового дерева пропонуємо скористатися сервісом MyHeritage (огляд сервісу за посиланням: <https://goo.gl/dDdUKB>).

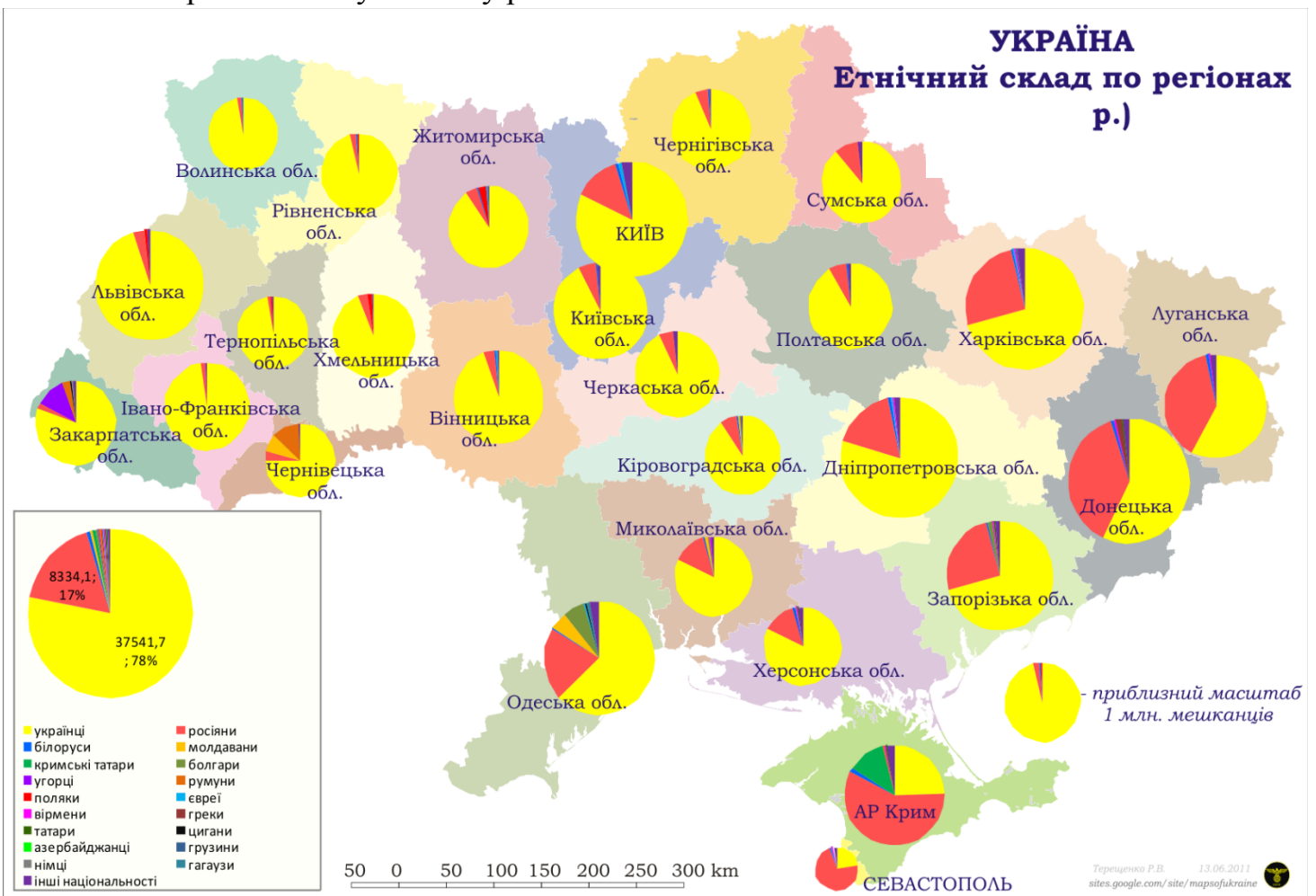

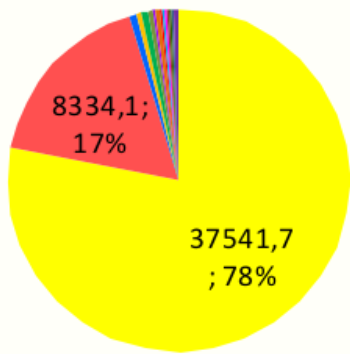
Народи, етноси та нації. Народи, які проживають на теренах України.

1. Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення поняттям.

3. Розгляньте карту. Які етноси проживають на території України. Випишіть ті, які проживають у Вашому регіоні.

■ українці	■ росіяни
■ білоруси	■ молдавани
■ кримські татари	■ болгари
■ угорці	■ румуни
■ поляки	■ євреї
■ вірмени	■ греки
■ татари	■ цигани
■ азербайджанці	■ грузини
■ німці	■ гагаузи
■ інші національності	

3. Розмалуйте вишиванку.

*Розвиток системи регулювання суспільних відносин:
табу, мораль, цінності, закони.*

1. Поясніть значення слів:

Табу-

Мораль-

Закон-

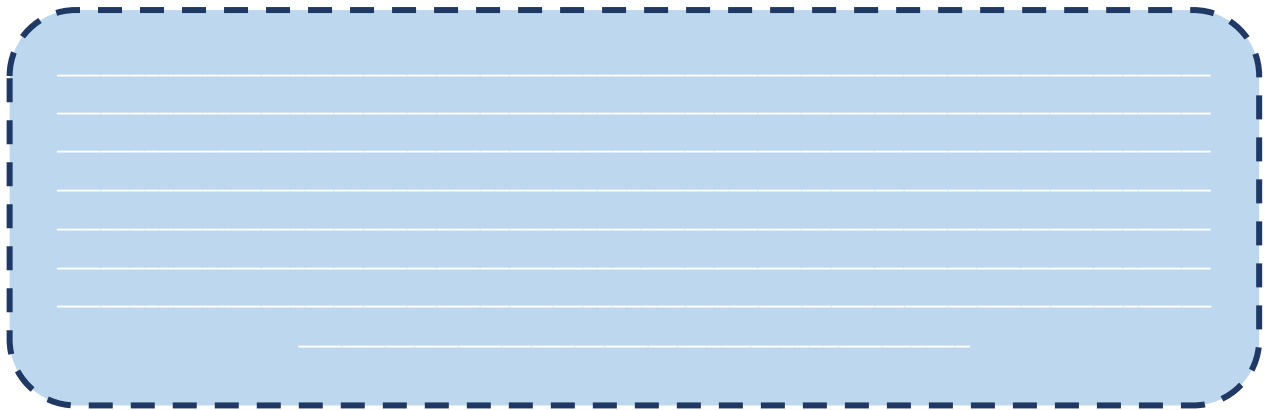
2. Розгляньте зображення. Визначте, якому історичному джерелу присвячена монета.

3. Назвіть основний Закон України та вкажіть дату його прийняття.

Права та обов'язки людини. Права людини у правових пам'ятках людства й України. Як захистити свої права в сучасному світі.

1 . Якими правилами Ви найчастіше послуговуєтесь в житті?

2 . До яких наслідків може призвести нехтування конституційними обов'язками?

Дізнайтесь, коли і з якою метою було прийнято Конвенцію ООН про права дитини.

3 . Заповніть таблицю

Мої права	Мої обов'язки

Світогляд, наукові знання та художня культура людства. Міфологія та релігія. Атеїзм. Освіта та передача досвіду від покоління до покоління впродовж історії

1 . Проаналізуйте хмаринку слів. Дайте визначення даним поняттям.

2 . Уважно розгляньте ілюстрації. Чиє дозвілля вони ілюструють? Поміркуйте, під впливом яких занять людини виникли образи іграшок? Що спільного й чим різняться іграшки минулого та сучасності? Як ви думаєте, чому?

3 . Заповніть таблицю «Винаходи- дари Стародавнього світу»

<i>Винахід</i>	<i>Країна</i>	<i>Як користуємось у сучасному світі</i>

4. Дайте відповіді на запитання:

Де і коли був створений перший університет в Україні?

Яку роль на українських землях відіграло винайдення книгодрукування? Назвіть ім'я винахідника.

